

Bernadeta Bogdanowska-Olszówka

Funkcje prasy lokalnej na przykładzie analizy kręgów tematycznych w „Ziemi Kolbuszowskiej”

Rocznik Kolbuszowski 6, 31-42

2002

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Funkcje prasy lokalnej na przykładzie analizy kręgów tematycznych w „Ziemi Kolbuszowskiej”.

Po wyborach parlamentarnych w dniu 4 czerwca 1989 r. rozpoczął się w Polsce proces stopniowej transformacji ustrojowo - politycznej, który zaowocował powstaniem instytucji i struktur charakterystycznych dla państwa demokratycznego¹.

W ramach tego procesu nastąpiły i dokonują się gruntowne zmiany w systemie środków masowego przekazu. Są one spowodowane przemianami gospodarczymi, politycznymi, społecznymi, kulturalnymi. Społeczeństwo coraz bardziej rozumie rolę mediów, m.in. prasy w przekazie informacji, w kształtowaniu się demokratycznego państwa. Przykładem tego jest działalność instytucji samorządu terytorialnego i równoczesny rozwój prasy lokalnej².

W wyniku umów Okrągłego Stołu została zlikwidowana cenzura, monopol partyjne - państwowy na wydawnictwa prasowe. Na rynku pojawili się wydawcy, którzy nie mogli dotąd wyrażać publicznie swoich poglądów³. W pierwszym okresie przemian powstawały organy prasowe Komitetów Obywatelskich „Solidarności” dla potrzeb kampanii wyborczej. „Wielu wydawców i redaktorów biuletynów i gazet komitetów obywatelskich zasiadało w nowych radach. Ci z redaktorów, którzy nie znaleźli akceptacji wyborców, a później zarządów miast i gmin, rozpoczęli wydawanie gazet na własną rękę lub zawiesili wydawanie swoich pism w ogóle”⁴. W latach 1995-1996 wydawano w Polsce około 1,2 tyś. tytułów prasy lokalnej. Były to tygodniki i dwutygodniki, miesięczniki. „Jest ona bardzo zróżnicowana. Łączy ją jeden czynnik, kolportowanie na małym obszarze, mniejszym niż województwo, adresowana jest do mieszkańców małych miast, gmin, parafii, czy dzielnic dużych miast. 930 tytułów nie przekracza 5 tyś. egzemplarzy. Nakładem do 500 egzemplarzy wydawanych było 227 tytułów, do 1 tyś. egz. - 185 tytułów”⁵.

1. W. Sończyk, *Media w Polsce*. Warszawa, 1999. s. 5.

2. *Tamże*, s. 6

3. *Tamże*, s. 28

4. W. Chorążki, *Obraz niezależnej prasy lokalnej w Polsce w pierwszej połowie 1994 r.* Kraków 1994. s. 5

5. S. Dziki, *Media w rozwoju historycznym, (w:) Prasa lokalna jako czynnik kształtowania się więzi lokalnej*, red. J. Mikułowski, Rzeszów, 1990

Wśród ogólnych czynników wpływających na odbiór społeczny prasy lokalnej można wyróżnić: tradycje prasowo - wydawnicze i czytelnicze określonych regionów, dochody ludności, gęstość zaludnienia, aktywność zawodową i wykształcenie⁶. Ta niskonakładowa prasa zwana też małą częściowo uzupełnia działalność ogólnokrajowych środków masowego przekazu w zakresie przekazywania informacji o życiu społecznym, politycznym, gospodarczym i kulturalnym na szczeblu gminy, powiatu. Przede wszystkim ma duży wpływ na kształtowanie i aktywizację życia społecznego wsi, miasteczek. Zachęca i mobilizuje czytelników do różnych pożytecznych działań np. kulturalnych na rzecz środowiska, rozbudza zainteresowanie regionem, oraz popularyzuje jego tradycje historyczne⁷.

Przypisuje się jej następujące funkcje:

- a) informację lokalną,
- b) kontrolę władz lokalnych,
- c) promowanie inicjatyw lokalnych,
- d) pełnienie roli „trybuny społeczności lokalnej”,
- e) integrację środowiska lokalnego,
- f) kształtowanie opinii społecznej,
- g) integrację społeczności lokalnej w strukturach ponadlokalnych i ogólnokrajowych,
- h) wspieranie lokalnej kultury,
- i) promowanie inicjatyw oświatowych i samokształceniowych,
- j) promocję i edukację ekonomiczno - gospodarczą,
- k) funkcję rozrywkową⁸.

Większość lokalnych periodyków wywiązuje się ze wszystkich wymienionych tu zadań. Najtrudniej jest przestrzegana funkcja kontrolna władz administracyjnych przez miejscową społeczność. Jest to spowodowane zależnością wydawców, redaktorów od władz samorządowych, które często finansują drukowanie prasy⁹.

Dziennikarstwo sublokalne należy do najtrudniejszych rodzajów tego zawodu. Otóż czytelnik takiej gazety może każdorazowo naocznie sprawdzić wiarygodność wypowiedzi prasowej. Stąd w tym dziennikarstwie istnieje duża odpowiedzialność za prawdziwość informacji. Istotę prasy sublokanej najlepiej oddaje twierdzenie, że: „Małe miasteczko to taka społeczność, w której wszyscy o wszystkim wiedzą wszystko, ale jednak kupują gazetę lokalną, żeby się dowiedzieć, co z tego ktoś odważył się napisać”¹⁰.

6. St. Michałczyk, Publiczność polskiej prasy lokalnej, (w:) Prasa lokalna jako czynnik kształtowania się więzi lokalnej, red. J. Mikułowski, Rzeszów, 1990

7. B. Grzonka, Prasa lokalna w opiniach czytelników, Prasa lokalna jako czynnik kształtowania się więzi lokalnej, red. J. Mikułowski-Pomorski, Warszawa, 1990, s. 212

8. W. Chorażki, Obraz niezależnej prasy dz. cyt.

9. S. Dziki, dz. cyt. s 90

10. Tamże, s. 91

Czytanie prasy lokalnej, oferującej wiadomości pochodzące i dotyczące najbliższego otoczenia jest dla współczesnego człowieka, żyjącego w nowoczesnym społeczeństwie masowym jedną z podstawowych potrzeb życiowych. Prasa ta podobnie jak regionalna czy ogólnokrajowa jest ważnym środkiem edukacji i orientacji jednostki w skomplikowanej rzeczywistości. Ułatwia rozwój i komunikowanie się lokalnej społeczności. Wpływa na rozwój przedsiębiorczości i aktywności kulturalnej, gospodarczej i politycznej mieszkańców danej miejscowości. Rozwija zainteresowania, wskazuje niekiedy drogi rozwoju i pobudza do działań na rzecz swojej najbliższej okolicy.

„Ziemia Kolbuszowska” jako „pismo dla wszystkich”, od pierwszego numeru powstania tj. od 1 maja 1994 roku stara się uczestniczyć w życiu lokalnej społeczności oraz przekazywać o nim informacje.

Redakcja opracowała pewne cykle tematyczne, które są kontynuowane w kolejnych numerach.

Do opracowania „Kręgów tematycznych” posłużyły wszystkie numery z roczników 1994, 1995, 1996, 1997. W wyniku szczegółowej analizy artykułów wymienionych roczników można wyróżnić następujące kręgi tematyczne:

1. Kultura i oświata Kolbuszowszczyzny;
2. Życie religijne;
3. Z kart historii „Ziemi Kolbuszowskiej”;
4. Wspomnienia i pożegnania osób, którzy odeszli na zawsze;
5. Wywiad miesiąca;
6. Wspólnota samorządowa;
7. Życie polityczne w Kolbuszowej;
8. Dział porad;
„Na działce i w ogródku”; „5 minut dla siebie”; „Poradnik prawny”; „Między magią a medycyną”; „Lekarz weterynarii radzi”; „Poradnik bezrobotnego”; „Czy wiesz że...”;
9. Sport;
10. Humor i rozrywka;
11. Kronika policyjna;
12. Listy do redakcji;
13. Fotoreportaże.

1. Życie kulturalne w Kolbuszowej i okolicach jest organizowane przez różne instytucje i osoby prywatne. Niemalże, o każdym takim wydarzeniu jest informacja w „Ziemi...”

Jedną z form pracy Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Kolbuszowej są wystawy artystyczne urządzone 4 razy do roku. W 1995 r. była: „Prezentacja obrazów Edwarda Niemca”, „Wystawa prac artystów ludowych z Dzikowca Starego”, „Wystawa rzeźbiarza Jana Puka”, „W dziecięcej krainie sztuki”, „Cztery pory roku” - wystawa suchych bukietów.

Przy kolbuszowskim Domu Kultury działa kapela ludowa Władysława Pogody o koncertach której są informowani czytelnicy. W maju każdego roku jest święto szkoły w Cmolasie o nazwie „Młodości! Orla twych lotów potęga”.

W „Ziemi...” można przeczytać również „Jak Górnicy obchodzili święto ludowe w 1995 r.”

„A Polska winna trwać wiecznie” to tytuł artykułu o obchodach 100 rocznicy ruchu ludowego w Kolbuszowej. Z tej to również uroczystości pochodzi fotoreportaż pokazujący postawienie obelisku przed kościołem w Weryni. „Święto Plonów w Gminie Niwiska”, „Święto Plonów w Kolbuszowej Dolnej”, „Dożynki gminne - Zielonka 96” - to uroczystości prezentowane w numerach letnich.

„Uroczystości w Turzy” - są relacją z odsłonięcia pomnika ku czci pomordowanych AK-owców przez NKWD.

„Pamięci ofiar zbrodni” - kolbuszowska uroczystość upamiętniająca kolejne rocznice września 1939.

„W Kolbuszowej zagrała Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy w 1996” - zawarto krótką informację o tym zdarzeniu. Odbył się „II Międzynarodowy Turniej Orkiestr Dętych - Kolbuszowa 97”.

Redakcja „Ziemi Kolbuszowskiej” ogłosiła i przeprowadziła kilka konkursów: „Człowiek roku 1995 Ziemi Kolbuszowskiej”, „Konkurs szopek bożonarodzeniowych”, „Najmilszy sklep w Kolbuszowej”, „Pięknie u Ciebie, pięknie może być i u mnie” - dotyczył wyboru najpiękniejszych ogródków i balkonów. Następnie poinformowano czytelników o wynikach konkursu i przeprowadzono rozmowy ze zwycięzcami.

„Spotkania z Francuzami”, „Byliśmy w Ploermel”, „Turniej wiedzy o Bretanii” - to cykl artykułów publikowanych w letnich numerach roczników 1995, 1996, 1997, w związku z wymianą kulturalną Kolbuszowej i miasta francuskiego Ploermel.

„Koniec z prowincją” - to sprawozdanie z sesji naukowej, która odbyła się w bibliotece pt. „Komputeryzacja średnich i małych bibliotek publicznych - teoria a praktyka” zorganizowane przez Koło Stowarzyszeń Bibliotekarzy Polskich.

„Uwrażliwić dzieci na piękno” - fotoreportaż z II spotkań ekologicznych, które odbyły się w przedszkolu w Weryni w ramach spotkań pedagogicznych dla nauczycieli przedszkoli.

W felietonie pt. „O gminnej kulturze” autor zamieścił myśl „kultura

nie zna granic, otwiera serca, umysły, wtedy stajemy się bliżsi Bogu i ludziom"(J. Tokarz, „Ziemia..." 1996/8).

O radościach i problemach oświaty w gminach przeczytać można w artykułach pt. „Finansowe problemy oświaty", „Otwarcie SP w Nowej Wsi", „My i nasze dzieci", „Kłopoty z Wiatrem", „Zmiana w polskiej oświacie", „Kolejny sukces Janusza" stypendysty Ministra Edukacji Narodowej za wybitne osiągnięcia naukowe", „Dzieci dzieciom", „Propozycje dla ósmoklasistów", „Spotkanie fizyków w Kolbuszowej", „Młody talent z Kolbuszowej".

2. Wydarzenia kulturalne często są inspirowane przez księży, lub inne osoby związane z życiem Kościoła. Niemalże w każdym numerze jest relacja z jakiejś uroczystości religijnej.

We wrześniu 1994 roku do wsi Kupno przybył bp Kazimierz Górny, aby poświęcić nowe dzwony kościelne i figurę św. Józefa, o czym czytamy w reportażu „Kupieńskie uroczystości". We wrześniowym numerze 1994r. jest sprawozdanie z „Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Religijnej i Młodzieżowej w Cmolasie pt. „Ziemskie chwile rajszych ludzi".

Rok 1995 zapoczątkowany był licznymi uroczystościami opłatkowymi w różnych środowiskach, o których pisano w artykułach pt.: „Spotkanie opłatkowe w Cmolasie z ks. bp Kazimierzem Górnym", „Opłatek służby zdrowia", „Opłatek NSZZ „Solidarność", „Podnieś rączkę Boże Dziecię". Inne uroczystości religijne w 1995 roku to: „Inauguracja Akcji Katolickiej Diecezji Rzeszowskiej", „Relacja z pierwszej Mszy Św. w nowo otwartym kościele w Kolbuszowej", „W 50 - lecie parafialnego chóru w Kolbuszowej".

Felieton zatytułowany „U stóp Cmolaskiego taboru" poświęcony jest 350-letniej rocznicy powstania zabytkowego kościółka i cudownego obrazu Przemienienia Pańskiego. Zamieszczona jest relacja z uroczystości odpustowych w Cmolasie, które trwały przez tydzień, a uwieńczone zostały odprawieniem sumy odpustowej, z udziałem Prezydenta RP Lecha Wałęsy i kilku biskupów z sąsiednich diecezji.

Fotoreportaż pt.: „Obudź się narodzie" prezentuje zdjęcia z poświęcenia nowego kościoła w Kolbuszowej.

Drukowane są teksty homilii wygłaszanych przez ks. Jana Chmurę pt.: „Najbardziej boli rana, zdradą ojczyźnie zadana" podczas Mszy Św. w intencji ofiar II wojny światowej, oraz „Do chwały - przez upadki i poniżenia" - kazanie pasyjne. Zamieszczane są artykuły opisujące pracę Sióstr Służebniczek w Kolbuszowej pt. „93 lata pracy Sióstr Służebniczek w Kolbuszowej".

Rok 1996 rozpoczął się od inscenizacji jasełek przy kościele pt. „Misterium Narodzenia Pana", „Hej kolęda, kolęda" w Sokołowie, „Jasełka - 96 w Ranżowie", „Spotkanie Opłatkowe 96".

Przedstawiono program uroczystości związanych z pobytem Figury Matki Boskiej Fatimskiej w kolbuszowskim kościele, jak i fotoreportaż z minionego wydarzenia pt. „Wędrująca Pani z Fatimy".

W majowym numerze 1996 roku ks. Jan Chmura napisał artykuł poświęcony historii kilku przydrożnych kapliczek przy których odbywają się majówki pt. „Najświętsza Maryja Panna Arcydziewo Bożej Łaski”. Ważnym wydarzeniem religijnym było przybycie na Ziemię Kolbuszowską ks. Prymasa Glempa o czym napisano: „Prymas w Cmolasiu 1996”.

Przeгляд teatrzyków jasełkowych odbył się w Raniszowie na początku 1997r. „Serdeczne życzenia” to fotoreportaż ze spotkania opłatkowego kolbuszowskich AK-owców.

Do tematu związanego z Siostrami Służebniczkami powrócono w związku z otwarciem nowego domu w kwietniu 1997r.

W numerze z 1997 zamieszczony jest cykl zdjęć z pobytu parafian z Kolbuszowej i Cmolasu w Watykanie pt. „Z pielgrzymką u Ojca Świętego”.

„Honorowe Obywatelstwo” to artykuł informujący o ks. Arcybiskupie Adamie Kozłowieckim, który przybył do rodzinnej miejscowości Huty Komorowskiej.

3. Kolejny cykl artykułów związany jest z przeszłością, historią Kolbuszowej, Raniszowa, Niwisk i innych miejscowości. Ten dział redagowany jest przez historyków regionalistów, nauczycieli pasjonatów, którzy z zamiłowania przeprowadzają badania nad przeszłością Ziemi Kolbuszowskiej.

W pierwszym roczniku od maja do listopada z 1994r. zamieszczono cykl artykułów pt. „Z dziejów prasy kolbuszowskiej”.

Historia Kolbuszowszczyzny zamieszczona jest w artykułach: „Stan badań nad dziejami Kolbuszowszczyzny od X do XX wieku”(cykl artykułów), „Raniszów - rys historyczny”, „Raniszów historyczna osada myśliwych i bartników z XIV wieku”, „Król Władysław Jagiełło w Puszczy Sandomierskiej”, „O przynależności administracyjnej Kolbuszowszczyzny w dawnych czasach”, „Kolbuszowa a tradycje meblarskie”, „Folwark królewski w Mazurach”, „Krwawe zapusty 1846 r.”, „Najstarsze parafie na Ziemi Kolbuszowskiej”, „Z dziejów Śpi”, „Wieś Kłapówka ma też swoją historię”.

Przeżycia z II wojny światowej odzwierciedlają pamiętniki żyjących jeszcze świadków tamtych lat pt. „Pamiętniki - zapiski żołnierza Armii Krajowej”, „50 - rocznica „Burzy”, „Opis akcji „Burza” na Kolbuszowszczyźnie”, „Opis stoczony bitwy w lasach Poręb Kupieńskich z Niemcami”, „W 57 - rocznicę bitwy kolbuszowskiej”, „Tamten czas nie mija”, „Po 45 latach list z Niwisk trafił do adresata”. Jest to artykuł w formie pamiętnika, opisujący wydarzenia z czasów wojny z okolic Niwisk. Otóż w 1944 r. wylądował tam awaryjnie amerykański samolot bojowy. Mieszkańcy Niwisk podali przez wracającego pilota amerykańskiego listy do rodziny w USA. Jeden z nich dotarł do adresata dopiero po 45 latach.

W roczniku 1995 zamieszczono 5 artykułów poświęconych 100 - leciu ruchu ludowego na Rzeszowszczyźnie.

W kilku numerach „Ziemi...” są felietony poświęcone Ochotniczemu Strażom Pożarnym np. „125 lat strażackich lat” - opis dotyczy założenia i historii kolbuszowskiej straży, jednej z najstarszych w Galicji.

4. Wspomnienia o zmarłych osobach pisane są zazwyczaj przez bliskich znajomych, współpracowników, przyjaciół, rodzinę. Są pożegnania osób, którzy mieli bardzo bogate życiorysy, „przeszli przez życie dobrze czyniąc”, jak i bardzo młodych, którzy dopiero zaczęli wstępować w dorosłość.

Jest „Wspomnienie Tadeusza Wielgosza” - pracownika Urzędu Miasta i Gminy w Kolbuszowej; „Pół wieku posługi kapłańskiej”, to obszerny artykuł o zmarłym ks. Kanoniku Marianie Kulinowskim, „Odszedł Józef Stagraczyński”, „Odszedł od nas najstarszy kombatan - Michał Wilk”, który brał udział w wojnie bolszewickiej w 1920 r.

W 3 numerze 1996 r. obok informacji o śmierci człowieka, który przeżył 95 lat, jest wspomnienie 18 letniego Pawła Biesiadeckiego, ucznia IV kl. LO.

Jego koleżanka napisała wiersz:

*„Dlaczego to się stało
Dlaczego to spotkało Cię
Miałeś dopiero 18 lat”*

Odeszli lekarze - Zdzisław Kozłowski, Czesław Wiercioch.

„Wizerunek jednego z ciekawych bohaterów AK - Józefa Mieczysława Wilka” - przedstawiony jest w artykule opisującym jego minione życie. Zamieszczono też wspomnienia o Marcinie Rosole uczestniku I wojny światowej i wojny bolszewickiej pt. „Odszedł od nas jeden z ostatnich hallerczyków”, oraz Tomek Zieliński - który zginął tragicznie w wieku 19 lat.

Na łamach „Ziemi” pożegnano też matkę Janka Bytnara, Zdzisławę Bytnarową, matkę polskich harcerzy, która często gościła w kolbuszowskim LO.

„Spoczął na...ojczystej ziemi” - to wspomnienie poświęcone postaci Józefa Gindy, lotnika Polskich Sił Powietrznych, który walczył w 1939 r., a pochowany został na kolbuszowskim cmentarzu.

5. W każdym numerze „Ziemi...” zamieszczony jest wywiad lub rozmowa z różnymi znanymi osobami, autorytetami moralnymi, senatorami, księżmi jak i tymi którzy pełnią różne funkcje w samorządzie lokalnym, lub innych urzędach

W pierwszym numerze „Ziemi...” jest rozmowa z Jerzym Fitasem przewodniczącym Rady Miejskiej w Kolbuszowej pt. „Kierować się racją nadrzędną, a nie partykularną”, „Zawsze ktoś powie, że można było zrobić więcej” - rozmowa z Benedyktem Popkiem - przewodniczącym Rady Gminy Raniszów. Obaj rozmówcy podsumowali okres 4 letniej kadencji Rad Gminnych w Kolbuszowej i Raniszowie.

„Nie ma potrzeby Polaków europeizować” - to pogląd Leonarda Fryca przewodniczącego Rady Gminy w Cmolasie, „Nadziei i wzajemnej życzliwości” życzył odchodzący burmistrz Miasta i Gminy Kolbuszowa - Kazimierz Czepiela

„Czeka nas dużo pracy” - to zapowiedź programu działania nowego burmistrza Miasta i Gminy w Kolbuszowej inż. Henryka Wilka. „Moje życie świadczy o mnie” - wywiad z prof. Adamem Strzemboszem przeprowadzony dla „Ziemi...” i opublikowany w 3 numerze z 1995 r. „O Polsce i środowiskach politycznych” wypowiadał się senator Józef Fraczek, „...służebna rola wobec Skarbu Państwa” to tytuł rozmowy przeprowadzonej z naczelnikiem Urzędu Skarbowego w Kolbuszowej Janem Świątkiem.

„Nie mają dla nas gotowych recept” - wypowiedź W. Buczka wiceprzewodniczącego Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność”, który uczestniczył w seminarium pt.: „Rola związków zawodowych w trakcie przemian gospodarczych”. „Przebić gardę komunistów” - wywiad z Marianem Krzaklewskim przewodniczącym NSZZ „Solidarność”. O szkoleniu kierowców” - wypowiadają się właściciele prywatnej Szkoły Nauki Jazdy „Auto” w Kolbuszowej.

„Między miastami Kolbuszową a Ploermele” od kilku lat istnieje ożywiona współpraca kulturalna, oświatowa, samorządowa, którą słowami w wywiadzie „Jest to zbratanie serdeczne”, podsumowała główna organizatorka i inicjatorka tej współpracy Joanna Ziolo. „Budzić wrażliwość - to zadanie dla artysty” - rozmowa z Marią Jadwigą Leśniak-Jankowską aktorką, choreografem, pedagogiem PWST w Krakowie.

Kilka wywiadów przeprowadzono z osobami duchowymi „Młodych natchnąć otuchą i siłą” - ks. Stanisław Wójcik dziekan dekanatu kolbuszowskiego, „Czas weryfikacji ideałów” dla „Ziemi...” rozmawiał ks. prof. Józef Tischner, „Los kościoła polskiego decyduje się teraz” - to wywiad z ks. Mieczysławem Malińskim. Jedno z pytań brzmiało „co ksiądz chce przekazać dzisiejszym nauczycielom i wychowawcom, jakie zadania przed nimi stoją?” Ksiądz Maliński odpowiedział: „Należy pilnować istotnych linii wychowania: prawość, uczciwość, szacunek dla siebie, dla innych, godność osobista, twórczość, rozwój talentów, zdolności umiejętności, praca nad sobą”¹¹. „Polska młodzież ma do zaoferowania szczerą wiarę i żywą pobożność” - wywiad z ks. bp. Władysławem Bobowskim. O zagrożeniu płynącym ze strony sekt dla polskiego społeczeństwa wypowiadał się ks. dr hab. Andrzej Zwoliński, kierownik Katedry Katolickiej Nauki Społecznej Wydziału Teologicznego Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie w artykule pt. „Sekty, widzieć, wiedzieć, działać”.

6. Redakcja „Ziemi...” drukuje Uchwały Rady Miejskiej z Kolbuszowej, Rad Gmin ze Starego Dzikowca, Niwisk, Cmolasu.

Nie brak informacji o mających się odbyć przetargach. Zamieszczane są składy osobowe Obwodowych Komisji Wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do Sejmu i Senatu na terenie gmin Kolbuszowszczyzny. Znajdują się listy kandydatów do Rad Gminnych oraz sprawozdania z działalności Rady Miejskiej za lata 1990 - 1994.

11. M. Maliński, "Ziemia..." 1995/7

Po wyborach do Rad Gminnych na łamach „Ziemi...” zaprezentowano nowych radnych. Są informacje o uchwaleniu budżetu pt.: „Budżet gminny - duży czy mały”, jak również wyjaśnienie „Co to jest Urząd Rejonowy”, „Wybierzmy rolniczą reprezentację”, „Izba Rolnicza - jednostka organizacyjna samorządu rolniczego”, „Ratunkiem agroturystyka”.

7. Redakcja „Ziemi...” szybko reaguje na wydarzenia polityczne za mieszczając na dany temat liczne artykuły.

Przed zbliżającym się referendum uwłaszczeniowym w 1997 r. starano się wyjaśnić podstawowe zasady demokracji pt.: „Cóż to jest demokracja?”.

W związku z wyborami parlamentarnymi lub prezydenckimi zaprezentowano kandydatów np.: „Kandydaci na prezydenta kraju w 1995 r.”, „Głosuj na Wałęsę” - rozmowa z senatorem Józefem Fraczkim, „Wybory Prezydent 95 w gminie Kolbuszowa”, felieton pt.: „Dlaczego głosujemy za powrotem „onych”?” i inne artykuły dotyczące lokalnego życia politycznego np. „Partie Kolbuszowszczyzny”, „Spotkanie z marszałkiem Józefem Zychem”.

8. Na końcowych stronach gazety znajduje się dział porad. Pojawił się już w pierwszym numerze i występuje w każdym następnym. Zatytułowany jest: „Na działce i w ogródku”. W zależności od pory roku są porady dotyczące zabiegów pielęgnacyjnych roślin, jak i sposobów ich przetwarzania. Kalendarz biodynamiczny ma pomóc w pielęgnacji roślin.

Również od 1 numeru jest „Poradnik prawny”, w którym są informacje na temat: „Zatrzymanie prawa jazdy”, „Płatne dni wolne od pracy”, „Urlop szkoleniowy dla pracowników”, „Jak pisać opinię o pracowniku”, „Majątek odrębny dla małżonka”, oraz inne ważne rady prawne których udzielał czytelnikom autor nazywający się „Mecenas”.

Od 4 numeru wydanego we wrześniu 1994 jest coś dla zdrowia i urody pt.: „5 minut dla siebie” - czyli jak pielęgnować ciało, aby być pięknym i zdrowym.

Nie zabrakło też kolumny dla miłośników smacznego jedzenia. Redakcja przeznaczyła na ten cel jedną kolumnę. Znajdują się tam przepisy kulinarne.

Zainteresowanie czytelników działem porad było bardzo duże skoro od 7 numeru „Ziemi...”, przez wszystkie następne ukazuje się cykl artykułów pt.: „Między magią a medycyną”. Redagowane są przez Eugeniusza Janczyka, kolbuszowskiego radiestetę. Znalazło się w nim miejsce na: „Znaki zodiaku a zdrowie” oraz różne ostrzeżenia np.: „Uwaga na żyły wodne”, „Pij kawę, pij bracie, pij”, „Znachorzy i kamica żółciowa”, „Wizualizacja w leczeniu chorób nowotworowych” —jedna z metod leczenia tej strasznej choroby której celem jest wzmocnić organizm. Nie brakuje również prawdziwej magii. Autor przestrzega przed czarami i przedstawia kilka sposobów ochrony przed nimi pt.: „Odczynianie czarów świecą”, lub „Jak dowiedzieć się , czy ktoś nas nie zaczarował”.

Przez 4 kolejne numery od 2 do 5 1995 r. jest cykl porad zatytułowany „Dbajmy o kręgosłup” oraz „Lekarz weterynarii radzi” przestrzegający przed różnymi chorobami odzwierzęcymi np.: „Czym jest i czy grozi nam choroba szalonych krów”, „Tężec”, „Uwaga wścieklizna”.

Znalazło się miejsce na krótkie, ale ciekawe, niezwykle zjawiska ze świata pt.: „Czy wiesz że...”, np.: „Złote rybki odbierają odgłosy *przez* skórę, podczas gdy świerszcze mają organy słuchu na nogach, a mole w układzie trawiennym”¹².

I powrót do prawdziwej medycyny w cyklu pt.: „Witaminy mało znane” i „E nadal straszy” - przedstawiony jest wykaz wielu środków chemicznych stosowanych do żywności i ich negatywne skutki.

Redakcja „Ziemi...” czynnie włączyła się w udzielanie pomocy bezrobotnym i otworzyła cykl „Poradnik dla bezrobotnego”, w którym są drukowane informacje Rejonowego Urzędu Pracy np.: „Wszystko o absolwentach”, „Zmiany w przepisach ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu”, „Szkolenia i przekwalifikowania”, relacja z działalności „Klubu Aktywnego Poszukiwania Pracy”.

Gospodynie domowe instrukcje o tym, jak dobrze gotować znajdują w „ABC”, „Dobre rady”, a w numerach bożonarodzeniowych „Porady na czas świąt”.

W miesięcznikach z 1997 roku zostały ograniczone porady. Kontynuowany jest tylko „Horoskop kolorów Camille Flamortion” przez E. Janczyka.

9. Mieszkańcy Kolbuszowej żywo interesują się życiem sportowym. Dlatego też na końcowych stronach miesięcznika prezentowane są wydarzenia sportowe.

Pierwsze artykuły pojawiły się w numerze wakacyjnym lipiec-sierpień 1994 r. pt.: „Dobry start Fundacji na Rzecz Kultury w Kolbuszowej” która została powołana przez Urząd Miasta i Gminy, aby na bazie istniejącego majątku wypracowała środki na rzecz promocji i rozwoju sportu w Kolbuszowej.

Od 4 numeru z 1995 r. jest stały dział poświęcony sportowi. Prezentowany jest wykaz wszystkich zawodników grających w klubach sportowych „Kolbuszowianka”, LKS „Zryw” Dziko wiec, LZS - Przyłęk i KS „Błękitni” Siedlanka. Znajdują się terminarze meczów rozgrywanych przez Kolbuszowski Klub Sportowy oraz ich wyniki.

„Sukcesy tenisistów Topsinu Kolbuszowa”, „Nauczycielski ping-pong”, „Belfry na zielonej murawie”, „Sukces kolbuszowskich siatkarzy” - to niektóre tytuły sportowych artykułów. Podsumowany jest piłkarski sezon sportowy z 1995 roku zapowiedź mających się odbyć „I Otwartych Kolbuszowskich Mistrzostw w Marszach na Orientację - Kolbuszowa 11-12. 05. 1996 r.”. W sezonie sportowym 1996 roku była „Lekkoatletyka”, „Wiosenne Gminne Biegi Przełajowe” oraz „Mini piłka ręczna”, „Piłkarskie Piątki”.

12. Czy wiesz, że..., Ziemia... 1995/5

„Oldboje Kolbuszowianki”. „Mecz stulecia w Przylęku” to mecz oldbojów między drużynami Przylęku Górnego i Dolnego. Warunkiem uczestnictwa było ukończenie 40 roku życia. Najstarszy zawodnik liczył 65 lat. W numerach z 1997 r. zamieszczony jest cykl artykułów opisujących sportowców kolbuszowskich pt.: „Sportowe biografie”, zaprezentowano następujące osoby: Karola Gródeckiego, Stanisława Małka, Jana Karskiego.

10. W „Ziemi...” jest też trochę humoru w postaci dowcipów. Poprawić nastrój czytelnikom mają satyryczne rysunki Andrzeja Mleczki i krzyżówki.

W niektórych miesięcznikach zamieszczone są wiersze znanych poetów np. ks. Jana Twardowskiego „Spieszmy się kochać ludzi”, ks. Mieczysława Nowaka „Godzina próby”, Krzysztofa Rudzińskiego „Mojej ojczyźnie” i lokalnych debiutantów.

Ostatnie dwie kartki „Ziemi...” przeznaczone są na reklamę towarów i usług kolbuszowskich firm. Jest to reklama czarno-biała.

11. Stałe miejsce zajmują kolumny „Kronika policyjna” i „Piszą inni”. Prezentowana jest kronika wypadków drogowych. Jako ostrzeżenie służą zdjęcia z wypadków. Policja ostrzega przed złodziejami i innymi zagrożeniami pt.: „Wszystko o chuligańskich wybrykach” „Przestępczość małych”, reportaż „Nocny patrol”, „Broń się, narkomania”, „Kto myśli nie pali...?”, „My i nasze dzieci - dlaczego kłamią?”, „Uwaga! Narkomania!” i inne.

12. Czytelnicy w „Listach do redakcji” wypowiadają się na aktualne problemy polityczne, społeczne, zamieszczają też wspomnienia z czasów II wojny światowej.

13. Fotografie w omawianym piśmie pełnią ważną funkcję. Nie tylko ilustrują jakieś wydarzenie, prezentują postać uzupełniając tekst, ale pełnią też funkcję samoistną. Tworzą fotoreportaże np.: „Zabajka zaprasza”, „Po raz czwarty w Plóermel” - z pobytu grupy nauczycieli we Francji, „Wolę Lecha”, „Lech Wałęsa w Cmolasie”, „Honorowy obywatel Majdanu Królewskiego”, „Jestem, pošlij mnie” z pielgrzymki na Jasną Górę, „Wędrująca Pani z Fatimy”. Fotoreportaże ze strony tytułowej i ostatniej są kolorowe.

Po dokładnej analizie treści artykułów zawartych w „Ziemi Kolbuszowskiej” w latach 1994-97, ustalono, że najwięcej jest publikacji z kręgu „Życie kulturalne Kolbuszowszczyzny” - około 57. W 1997 roku ukazało się 25 artykułów. O historii Kolbuszowszczyzny napisano w 48 artykułach. Przeprowadzono 40 wywiadów. O życiu religijnym zamieszczono 37 publikacji. Artykuły o sporcie pojawiają się dopiero w jesiennych numerach 1995 r. i są w każdym następnym. Życie polityczne jest też dobrze odzwierciedlone około - 30 artykułów. W każdym numerze są różne porady kulinarne, lekarskie, kosmetyczne, prawne oraz reklama. Najmniej miejsca

przeznaczono dla „Listów do redakcji”. W ciągu 4 lat zamieszczono je tylko w 10 numerach. Fotoreportaże prezentowane są w 12 numerach.

Zakończenie

Z przeprowadzonej analizy artykułów wynika, że „Ziemia Kolbuszowska” spełnia wiele funkcji prasy lokalnej. Przekazuje w sposób rzetelny informacje o różnych wydarzeniach lokalnych, o życiu religijnym, politycznym Kolbuszowszczyzny. W licznych publikacjach dotyczących przeszłości popularyzuje wiedzę o regionie, rozbudzając lokalny patriotyzm. Ukazuje ożywioną działalność różnych placówek kulturalnych, zespołów artystycznych. Poprzez tę tematykę nobilituje się region i lokalna społeczność. Integruje mieszkańców w podejmowaniu różnych inicjatyw społecznych, kulturalnych na rzecz okolic. Redakcja „Ziemi...” jest współorganizatorem wielu konkursów, imprez sportowych i innych. Spełnia też funkcje opiniotwórczą, przedstawiając poglądy przemyslenia, uwagi, różnych znanych osób, polityków dziennikarzy na aktualne problemy polityczne, społeczne, gospodarcze kraju.

Oprócz tematów związanych z kulturą miasta, gminy występują materiały, które wykraczają poza lokalność. Są to recenzje książek lub przedruki artykułów z innych czasopism. Udział tematyki poza lokalnej jest bardzo niewielki.

„Ziemia Kolbuszowska” pomimo pewnych minusów jest pismem chętnie kupowanym, czytany, a nawet kolekcjonowanym przez mieszkańców Kolbuszowej. Kolbuszowianie, którzy mieszkają poza granicami kraju z przyjemnością sięgają po to pismo. W przyszłości będzie cennym źródłem informacji o społeczności lokalnej.

Bibliografia

1. **W. Chorążki**, 1994, *Obraz niezależnej prasy lokalnej w Polsce w I połowie 1994 roku*, Kraków.
2. **S. Dziki**, 1996, *Media lokalne i regionalne*, w: *Dziennikarstwo i świat mediów*, red. Z. Bauer, E. Chudziński, Kraków, s. 77-92.
3. **B. Grzonka**, 1990, *Prasa lokalna w opiniach czytelników*, w: *Prasa lokalna jako czynnik kształtowania się więzi lokalnych*, red. J. Mikułowski-Pomorski.
4. **St. Michalczyk**, 1990, *Publiczność polskiej prasy lokalnej*, w: *Prasa lokalna jako czynnik kształtowania się więzi lokalnych*, red. J. Mikułowski-Pomorski, Rzeszów.
5. **„Ziemia Kolbuszowska”**, roczniki 1994-1997.